

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cena inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrtni strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kanclerstvo Adolfa Hitlerja.

Ena se njemu je želja spolnila, nemški da je kancler postal: tako bi mogli s spremembo znane slovenske pesmi reči o Hitlerju. V ponedeljek, 30. januarja, ob 1. uri popoldne je nemški državni predsednik Hindenburg imenoval Ad. Hitlerja za državnega kanclerja ter mu dal nalogo, naj sestavi vladno narodne sloge. Hitlerjeva vlada, ki je bila kmalu sestavljena, se ne more imenovati vlada narodne združitev, ker v njej manjka najvažnejša nemška stranka, ki ima največje zasluge za ureditev razmer v povojni Nemčiji, to je katoliški centum. Stvarni so bili razlogi, ki so nagnili centum, da ni sledil povabilu za vstop v vladu. Hitler namreč ni dal potrebnih jamstev, da bo izpolnil pogoje centra, ki so naslednji: vladati bi moral strogo ustavno, varovati socialno zavarovanje in delavske pravice tarifnih pogodb ter nadaljevati agrarno reformo na račun pruskih veleposestev. Zato centum ni mogel in ni hotel vstopiti v Hitlerjevo vladu, katero tvorijo poleg Hitlerjevih narodnih socialistov nemški nacionalci z voditeljem Hugenbergom na čelu in stahlhelmovci (nemški čeladarji). Ker ta vlada nima večine v državnem zboru, je z dovoljenjem državnega predsednika Hindenburga potom zasilne odredbe razpustila nemški državni zbor ter določila nove volitve za dan 5. marca.

V sredo, 1. februarja, ob 10. uri zvečer, je Hitler po radiu razglasil program svoje vlade. V njem ni nič novega in nič takšnega, kar bi ne bilo že znano iz narodno-socialističnega programa in delovanja. Glavna nota tega programa je znana nemškonacionalna melodija o nesrečni usodi Nemčije od novembra 1918, o zapostavljanju Nemčije in njeni borbi za enakopravnost z drugimi državami. Pozitivna je napoved dveh velikih štiriletnih gospodarskih načrtov. Prva štiriletna naj odpravi brezposelnost in iztrga delavca osiromašenju ter naj kmeta reši proletarizacije. V drugi štiriletni pa se bode izvršila preosnova

države, dežel in občin v upravnem in davčnem oziru ter graditev nove nemške kulture. Najstrožji boj se napoveduje komunizmu. Maksizem (socializem socialne demokracije), tako je rekel Hitler, je v 14 letih Nemčijo razkrojil, boljševizem bi pa jo v enem letu uničil. V zunanje-političnem oziru je bil Hitlerjev proglas prav skop na besedah. Omenil je samo namero njegove vlade, da bo delala za ojačenje miru, niti ene besedice pa ni povedal o tisti točki narodno-socialističnega programa, ki zahteva revizijo mirovnihih pogodb.

Hitlerjevo kanclerstvo je vzbudilo mladostno-povzdignjeno navdušenje v vrstah narodnih socialistov, ki so ta izredni dogodek proslavili s prekipevalnimi čustvi, z gorečimi bakljami v rokah. Take bakljade so bile prirejene po Berlinu in drugih mestih Nemčije, in tudi na Dunaju. »Deutsche Zeitung« v Celju je priredila Hitlerju nekako duhovno bakljado, pišoč v svoji številki dne 2. februarja med drugim: »Uresničila se je za nemški narod ta velikan-skost, da je po katastrofalno-nesrečnih letih mnogo-zaželjeni mož iz naroda, ki ga je visoko dvignilo zaupanje in vroči življenjski upi pozitivnega dela ljudstva, vzel krmilo države v svojo mladostno-krepko, pogumno in čisto roko. Še nikdar se ni mogla nobena nemška vlada nasloniti na tako plametečo narodno zavest ljudstva kakor ta, ki je izšla iz največjega nemškega ljudskega pokreta v zgodovini.«

Nemški celjski list še pripominja tole: »V resnici zanimiv bi bil odgovor na vprašanje, kakšno stališče bo Jugoslavija zavzela napram kanclerstvu A. Hitlerja.« Mi lahko nudimo celjskemu nemškemu listu kot odgovor to zanimivost, namreč: stvarno presojanje Hitlerjevega dela brez vsakih nepotrebnih čustev nestvarnih antipatij in prekipevalnih simpatij. Drevo se oceni po sadu, vrednost kakšne vlade pa po njenih delih.

===

Madžarska vlada je pooblašena od parlamenta, da po svoji volji proglašča obsedno stanje radi komunističnih podpihovanj.

Razmerje med delavskimi strankami in Hitlerjevimi narodnimi socialisti v Nemčiji je v očigled novim volitvam, ki bodo dne 5. marca t. l., skrajno napeto. Celo francoske komunistične organizacije pozivajo francoske delavce, naj pri-

skočijo na pomoč nemškemu delavstvu, ki je pod Hitlerjevo vladu ogroženo. Da pa bodo za bodoče v Nemčiji prepričeni krvavi spopadi in politični umori in da se izogne država krvavemu volilnemu boju, se bodo določile hude kazni za politične krvave zagreške. Skoraj gotovo bodo upeljali izredna sodišča, ker so njihove razsodbe takoj pravomočne in je predvidena smrtna kazen za težke slučaje.

Nova francoska vlada pod predsedstvom Daladierja se je predstavila dne 3. februarja parlamentu s posebno izjavo. Socijalisti bodo podpirali vladu, a kljub tej podpori prerokujejo Daladierju zelo kratko vladno življenje. Že zdaj raznašajo v javnost vest, da bode prevzel francosko vladu Tardieu, ki bo združil zmerne osebnosti republikanske sredine in začel nacijsko politiko.

Na španskem sta podala ostavko oba socijalistična ministra.

Novoizvoljeni ameriški predsednik Roosevelt je bil slovesno proglašen kot štiriletni vladar Združenih držav dne 4. februarja. Listo svojih ministrov bo Roosevelt obelodanil 2. marca.

Japonci bodo pričeli v Džeholu v najkrajšem času ofenzivo proti Kitajcem. Ni še gotovo, ali bo za slučaj posrečene-ga boja Japonska zasedla Peking ali Tienzin.

Framasonstvo. Slobodni zidarji, ki hočejo, kakor je označeno v njihovem imenu, zgraditi človeško družbo brez Boga in cerkve ter proti Bogu in cerkvi, razvijajo po raznih državah živahno delovanje. Njih cilj je popolna odcepitev posameznega človeka, ljudstva in države od Boga in verskih načel. Ta svoj namen uresničujejo v Mehiki, kjer so se zvezali s socialisti, da morejo s pomočjo delavskih svobodomislecev tlačiti svobodo katoliške Cerkve. V Španiji uveljavljajo svoja brezbožna in protiverska načela s pomočjo radikalnih socialistov. Odkar je v Franciji na vladu levica, se je ojačila tudi tamkaj framasonska samozavest in dejavnost. Na zborovanju domoljubne mladine v Parizu dne 24. januarja so govorniki ugotovili, da pride v senatu na 6 senatorjev 4 framasonov. Levica, sestavljena iz radikalov, radikalnih socialistov in socialistov, prejema povelja od framasonstva. Framasonska loža je orga-

Radi komunistične propagande je bilo proglašeno v Romuniji trodnevno obsedno stanje nad romunsko prestolico Bukarešto, in nad mestoma Ploesti in Jasy.